

II. interní klinika Lékařské fakulty MU a FN u sv. Anny v Brně oslavuje 60. výročí svého vzniku

M. Souček, P. Svačina

Největší klinika FN u sv. Anny v Brně, jedna z největších interních klinik v České republice, si připomíná 60. výročí svého vzniku. V době, kdy se vnitřní lékařství dále dělí na jednotlivé obory, usilujeme o udržení struktury II. interní kliniky v celé šíři vnitřního lékařství, zejména pro potřebu pregraduální i postgraduální výuky. Jednotlivým prvkem zvláště pro ambulantní část se stává metabolický syndrom, tedy současný výskyt obezity, cukrovky, vyšší hladiny cholesterolu a vysokého krevního tlaku, který výrazně urychluje průběh aterosklerózy a může mít závažné důsledky v podobě infarktu či mozkové mrtvice. Pro jeho úspěšné řešení jsou na klinice všechny předpoklady. Klinika se věnuje diagnostice a léčbě v oborech nefrologie, kardiologie, diabetologie, endokrinologie, obezitologie, revmatologie a hypertenze.

Klinika poskytuje kromě základní lékařské péče pro pacienty s interním onemocněním v rámci spádové oblasti především specializovanou péči pro pacienty z celé jižní Moravy. Nejčastěji jsou hospitalizováni pacienti s onemocněním srdce, mozku, plic, cév dolních končetin, dále s onemocněním ledvin, kloubů, poruchami žláz s vnitřní sekrecí. Věnuje se nejtěžším případům obezity, hypertenze a cukrovky. Zabývá se rovněž onkologickými onemocněními. Pro nejzávažnější případy selhávání jater či ledvin má klinika k dispozici metabolickou jednotku intenzivní péče, která poskytuje péči i pacientům s akutními intoxikacemi. Připomeňme případ mladého houbaře s těžkou otravou muchomůrkou zelenou, kterého zde loni lékaři zachránili. Klinika úzce spolupracuje s Centrem kardiovaskulární a transplantační chirurgie, připravuje pa-

cienty k transplantaci jater a ledvin, zajišťuje pro ně další péči po transplantaci. Takto vysoce specializovaná péče by byla nemyslitelná bez vlastní výzkumné a vědecké práce. Lékaři řeší výzkumné grantové projekty, zveřejňují výsledky své práce v našich i zahraničních odborných publikacích. Klinika je výukovým pracovištěm Lékařské fakulty MU, akreditovaným pracovištěm pro postgraduální vzdělávání lékařů.

V 60. roce své existence jsou pracoviště kliniky až na jedno soustředěna v rekonstruovaných i nově přistavěných prostorách. Tento komfort však klinika využívá prvním rokem, několik předchozích let se neslo ve znamení přemísťování pracovišť se záměrem této koncentrace. V ambulancích kliniky bylo v loňském roce provedeno 81 294 vyšetření a ošetření pacientů, hospitalizováno bylo na klinice 2 789 nemocných.

Co všechno předcházelo současné podobě kliniky během těch 60 let?

Z bohaté historie kliniky vyberme jen nejpodstatnější fakta:

Interní obory byly v nemocnici zastoupeny od počátku její existence, po vzniku lékařské fakulty v roce 1919 vznikla tedy přirozeně samostatná Klinika patologie a terapie vnitřních a nervových chorob, jejímž přednostou se stal prof. Rudolf Vanýsek, první český primář v nemocnici. Z této kliniky, jejíž široké spektrum oborů, kterými se zabývala, si začalo vyžadovat větší diferenciaci, se postupně vyčleňovaly jednotlivé obory do samostat-

ných pracovišť. Tak vznikla v roce 1947 i II. interní klinika. Její mateřská klinika se zaměřila primárně na kardiologii, II. interní klinika zejména na gastroenterologii. Prvním přednostou se stal profesor prof. Jiří Polčák, který ji pak vedl celých 24 let. Souběžně se však rozvíjela i specializace na výzkum onemocnění koronárních cév a související aterosklerózu. Na klinice probíhal rovněž kardiovaskulární výzkum, v roce 1957 byla zřízena Laboratoř patofyziologického krevního oběhu, která měla značný význam pro celostátní výzkum hypertenze, diagnostiku ischemické choroby srdeční, infarktu a dalších srdečních onemocnění.

S nástupem nového přednosty prof. Františka Hendricha přibyla další specializace – nefrologie. Od roku 1969 pracovalo na II. interní klinice oddělení pro hemodialýzu, první hemodialyzační středisko v Jihomoravském kraji bylo otevřeno v roce 1974. Se zaměřením na nefrologii souvisel podíl kliniky na transplantačním programu, klinika se stala centrem postgraduální výchovy lékařů a sester v oborech nefrologie a transplantace orgánů, kardiologie a praktického lékařství.

Rovněž další přednost II. interní kliniky, profesor Lambert Klabusay, který nastoupil v roce 1980, přinesl nové odborné zaměření. Tentokrát to byl výzkum v oblasti revmatologie a poruch metabolismu. V té době se ustálila vědecko-výzkumná orientace pracoviště tak, jak ji známe dnes. Byla zřízena jednotka intenzivní metabolické péče – první na Moravě, diabetologické, endokrinologické a imunologické pracoviště a pracoviště klinické virologie, rozšířen počet dialyzačních lůžek, kterých byl v té době naprostý nedostatek. Prof. Klabusay se zasloužil o rozšíření transplantačního programu o transplantace jater. Ta první v Československu se uskutečnila 2. února 1983 na II. chirurgické klinice FN u sv. Anny pod vedením prof. V. Kořístka.

Během roku 1989 přešla část pracovišť do nové budovy v Bohunicích a vznikly z nich tři samostatné interní kliniky (jmenujme alespoň nynější Interní hematologickou kliniku, kterou již od počátku vede prof. Jiří Vorlíček).

II. interní kliniku ve FN u sv. Anny převzal v roce 1990 prof. Ivo Dvořák. Ten je s nemocnicí spjat od počátku

svého studia medicíny v roce 1948, na klinice ještě stále pracuje. Má zásluhu o rozvoj preventivní kardiologie, a o zavedení včasné rehabilitace po srdečním infarktu v době, kdy tato metoda byla považována za rizikovou. Výsledky jeho výzkumů jsou respektovány i v zahraničí.

Mezi lety 1996 a 2002 byl přednostou doc. Jiří Zicha, nyní II. interní kliniku vede doc. Miroslav Souček, CSc. Založil v roce 1990 poradnu pro pacienty s vysokým krevním tlakem, spoluzakládal Laboratoř pro výzkum krevního oběhu, jejíž výsledky vedly ke vzniku spolupráce s Mayo Clinic.

A jsme u konce, či opět na začátku – v současnosti.

Klinika si 60 let své existence připomněla na slavnostním shromáždění ve čtvrtek 22. listopadu 2007.

Doc. MUDr. Miroslav Souček, CSc.

Prim. MUDr. Petr Svačina

www.fnusa.cz

e-mail: miroslav.soucek@fnusa.cz,

petr.svacina@fnusa.cz

Doručeno do redakce: 26. 11. 2007

O ztrátách a nálezech s odstupem

P. Bravený

Předneseno na Slavnostním shromáždění u příležitosti 60. výročí založení II. interní kliniky Lékařské fakulty MU a FN u sv. Anny v Brně dne 22. listopadu 2007.

Obávám se, že tón mého příspěvku je až příliš osobní a už dopředu se omlouvám. Je to asi tím, že přítomnosti přestávám rozumět, budoucnost se mě už moc netýká, a tak se stále víc vra-

cím ke vzpomínkám. K II. interní klinice se jich neváže málo.

Poprvé jsem s ní přišel do styku jako medik 4. ročníku (to jí bylo teprve 7 let). Ze stáží v mé značně porézní

paměti utkvěly jen železné plíce v přízemní místnosti, která se po 20 letech měla shodou okolností stát mou pracovním. Podruhé to bylo o rok později, když jsem dělal u profesora